

Poëzie van gezellige ontmoetingen

THEATER ZINA NEEMT DE WIJK

★★★★★

Krachtige voorstelling van Adelheid Roosen over en met bewoners van achterstandswijken.

GRONINGEN Het klinkt zo verraderlijk simpel: een voorstelling met verhalen van bewoners uit drie achterstandswijken. Zou je daarvoor zeven kwartier op een stapel witte matrassen gaan zitten in een kale en witte Machinefabriek - het huistheater van het Noord Nederlands Toneel in Groningen? Die anekdotes vind je toch in talloze oude buurten?

Natuurlijk: De Hoogte, De Korrewegwijk en de Oosterparkwijk zijn berucht. Het zijn wijken van 'veel verwekkers, weinig vaders', waar sommige kinderen worden betast, andere nooit aangeraakt.

Geen wonder dat de verhalen aangrijpend zijn, persoonlijk, klein en tragisch. Zoals van de dakloze die de biervoorraad van de supermarkt als zijn koelkast beschouwt, van Anita & Cindy die zich jarenlang wegcijferden om hun gewelddadige vent niet te agiteren en doodsbang hun heil zochten in Het Toevluchtsoord, van norse Jan en zijn Marokkaanse Zineb die ondanks een lang huwelijk elkaar nauwelijks verstaan, laat staan begrijpen.

In het begin is de voorstelling *Zina neemt de wijk* een buurtcollage van gefnuikte en minder gefnuikte levens. Maar na een flinke onderdompeling in al die neerdwarrelende verhalen - papiertjes met teksten vallen naar be-

'Het is zo gezellig': beeld uit *Zina neemt de wijk*, met linksvoor Adelheid Roosen.

Foto Reyer Boxem

neden, acteurs duiken pratend op in alle hoeken en gaten - gebeurt er iets wonderlijks. De teksten krijgen iets poëtisch, de verhalen worden opgetild, de samenkomst wordt meer dan een geforceerde ontmoeting.

Het helpt dat de buurtbewoners in groten getale aanwezig zijn. Ze kijken ongegeneerd toe hoe hun uitspraken door acteurs worden vertolkt. Agnes is er, Henk, Ali, Ricky en Gerrit in zijn

rolstoel. Krachtige kliekjes noemen ze zichzelf op video. Ook de vrouwen uit Het Toevluchtsoord zitten vooraan op een rijtje. Ze lachen wanneer over hun kamercontrole uit de school wordt geklapt. Later, als uit de nok tafels met brood, fruit en sap neerdalen, kijken de toeschouwers hen recht in de ogen en kunnen ze vragen waarom ze zo openhartig meedoen aan dit theaterproject ('Het is zo gezellig').

Het is de kracht en het karakter van theatermaakster Adelheid Roosen, die van gezellige ontmoetingen theaterlijke gebeurtenissen weet te maken zonder de intimiteit dood te drukken. Eerst duikt ze met haar Zina's (leden van het vrouwelijke Zina Platform) diep de wijkvezels in, door drie weken in te wonen bij adoptievaders en -moeders. Zelf bivakkeerde Roosen in het lokale blijf-van-mijn-lijfhuis, een

ander liet zich inkwartieren bij een streng Turks gezin, een Koerd sliep bij een Iraniër. Net als Roosen gingen de logees tijdelijke, openhartige vriendschappen aan. De aanwezige buurtbewoners voelen zich daardoor goed op hun gemak in het theater. Ook als tranentrekkende muziek wordt gezet onder een onthutsend filmpje over een koele kus tussen Jan en Zineb (in slow motion).

Roosens vakmanschap tilt de verhalen op tot kunst. Ze stelt indringende, poëtische vragen. 'Wil je een oog dat naar je kijkt?' gooit ze de verpieterde Gerrit voor zijn verlamde voeten. Roosen laat haar acteurs zingen en spelen en tegen toeschouwers aankruipen. Regisseur Ola Mafaalani heeft vervolgens geschraapt en gemonteerd.

Aan het eind klapt Roosen zelf uit de school door dramatisch te schmieren tegen haar voormalig levenspartner en theaterkameraad George Groot, die ze door dit project na vijftien jaar eindelijk heeft durven opbellen. Daarin vliegt Roosen even uit de bocht, maar ze maakt wel de hal vrij voor een treffende conclusie: 'Een mens heeft zo'n gruwelijk groot vermogen om zich vast te klampen en aan te passen, maar echt verandering aanbrengen durft hij niet.'

Annette Embrechts

Zina neemt de wijk door Zina Platform, Noord Nederlands Toneel, Female Economy, MJD, Stichting Toevluchtsoord en Kunstencentrum Groep. 28 mei, Theater De Machinefabriek, Groningen. Aldaar tot en met 5 juni.
nnt.nl en zinaplatform.nl